

lamach tego pisma Paul Bock z Lubeki, opisując dokładnie rzeczywiste stosunki w Wielkopolsce w czasie okupacji i wzywając do rzetelnego informowania narodu niemieckiego zamiast dotychczasowego bezmyślnego podjudzania go przeciw Polakom. Głos ten na tle ogólnych antypolskich nastro-

jów w Niemczech uznać należy za niezwykle.

W sprawie granicy z Polską wypowiedziała się SED, stając na gruncie decyzji poczdamskich, czyli uznając granicę Odry—Nisy za definitywną.

Andrzej Józef Kamiński

ZYCIE GOSPODARCZE

Handel międzystrefowy na rok 1948 uregulowany został podpisaniem ostatecznie w Berlinie porozumieniem, pomiędzy strefami: radziecką, amerykańską i brytyjską. Ogółem wzajemna wymiana obejmuje następujące grupy towarów:

Grupa towarów	Strefy połączone	
	(w mil. marek)	Strefa radziecka
Rolnictwo	1,7	30,7
Oleje mineralne	0,8	0,7
Kamienie i glinki	1,1	1,1
Żelazo i stal	70,9	14,3
Mechanika precyz. i optyka	1,2	1,2
Chemia	14,7	17,4
Produkty kauczukowe	12,8	4,3
Produkty szklane	0,9	5,0
Celuloza i papier	1,3	7,5
Tekstyli	42,5	41,7
Wyroby z brązu	0,02	—
Elektrotechniczne	—	1,5

Ogółem eksport strefy radzieckiej wynosić będzie 156,8 mil. marek stref połączonych, import 156,9 mil. mar. W stosunku do porozumienia z roku ubiegłego obrót tegoroczny 314 mil. mar. oznaczać będzie podwyżkę o co najmniej 50%. Ponadto ten oficjalnie umową ustalony obrót nie wyczerpuje całej możliwej pomiędzy strefami wymiany, którą w roku bieżącym szacuje się na prawie 800 mil. mar. Obrady w sprawie porozumienia handlowego

między strefą sowiecką a francuską toczą się osobno.

Transport kolejowy w Niemczech niedomaga głównie z powodu braku lokomotyw oraz wagonów, szczególnie towarowych. Dla poprawienia stanu kolejnictwa uruchomiono w lipcu ub. roku tzw. plan „A”, który miał na celu naprawę lekko uszkodzonego taboru kolejowego. Obecnie władzom okupacyjnym przedłożono do aprobaty plan „B”, który ma w nowym roku objąć naprawę prawie 1,5 tysiąca parowozów oraz 45.000 wagonów ciężko uszkodzonych. Dla usprawnienia jednak rzeczywistego transportu kolejowego w Niemczech konieczne jest uruchomienie produkcji nowych wagonów, co wobec przeciążenia fabryk niemieckich jak i zagranicznych natrafia na wielkie trudności.

Gospodarke węglową Zagłębia Ruhry oddano z końcem ubiegłego roku w ręce administracji niemieckiej. Funkcje dotychczasowego brytyjskiego organu kontrolnego North German Coal Control (NGCC) objęła „Deutsche Kohlenbergbau - Leitung”, którą nadzoruje dwuosobowy anglo - amerykański organ kontrolny.

Produkcja dzienna kopalń Ruhry wzrosła ostatecznie (grudzień) do 280 tys. ton dziennie (wydajność dzienna górnika 1,22 t.) Równoczesny jednak wzrost trudności transportowych spowodował, że szwankuje wydatnie roz-

dział węgla na cały kraj. Stąd na hałdach gromadzą się masy węgla, przekraczając 2 mil. ton.

Zjazd chłopów. Zwołany przy końcu ub. roku przez powstały w radzieckiej strefie okupacyjnej Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Chłopów, tzw. Dzień Chłopów, zgromadził około 600 delegatów z całych Niemiec. Powołano do życia Związek Główny Stowarzyszenia oraz jego władze. Przewodniczącym obrany został Otton Körting, który w referacie na temat położenia gospodarczego Niemiec współczesnych wywołał, że przeprowadzenie reformy rolnej w pozostałej części Niemiec na wzór tej, którą przeprowadzono w strefie radzieckiej, dałoby 750 tys. nowych gospodarstw rolnych, co zapewniłoby egzystencję 3,5 mil. ludności.

Związek Wzajemnej Pomocy Chłopów liczy obecnie 487 tys. członków, 12 tys. kół prowincjonalnych.

Kapitał obcy w niemieckim przemyśle węglowym jest pokaźny. Prasa niemiecka powtarza wiadomości za holenderską „Economische Voorlichting“, według których udział kapitału obcego w tym przemyśle dochodzi do 20%. Ponad 12 kopalń znajduje się w rękach kapitału zagranicznego. Najsilniejszy wpływ wywiera kapitał luksemburski („Arbed“), następnie francuski (Les Petits Fils de François de Wendel et Co, Paris), wreszcie belgijski (Solvay) oraz holenderski.

Placa w naturze oraz kompensata były przedmiotem wniosku skierowanego przez ministra gospodarki Północnej Nadrenii - Westfalii do władz okupacyjnych. Odpowiednie zezwolenie tych władz usankcjonować miało praktykowany już obecnie system płacy w naturze oraz kompensatę między przedsiębiorstwami, które posiadają pewne niewielkie ilości materiałów, środków czy sprzętu, nie nadającego się dla znikomej ilości do ujęcia przez

odpowiednie organa gospodarcze. Produkty te są więc osiągalne jedynie drogą kompensaty (dla przedsiębiorstw) wzgl. płacy w naturze (dla konsumentów). Władze angielskie załatwiły wniosek odmownie, niemniej prasa niemiecka przewiduje, że konieczność sięgnięcia do tego środka wynagrodzenia przez czynnik oficjalny będzie coraz silniejsza.

Produkcja nafty z niemieckich 27 pól naftowych za 9 miesięcy roku 1947 wynosiła 429,3 tys. ton. Z produkcji tej 66% przypada na przedsiębiorstwa prywatne (285 tys. ton), 22% na przedsiębiorstwa należące do kapitału zagranicznego (93,7 tys. ton) oraz 11,9% na przedsiębiorstwa państwowe (50,9 tys. ton).

Ubezpieczeniowe przedsiębiorstwa — prywatne, publiczno-prawne, ubezpieczeń wzajemnych, w trzech strefach zachodnich oraz w Berlinie, zostały ostatnio zorganizowane w Powszechnym Związku Gospodarki Ubezpieczeniowej, działającej na razie na terenie tych trzech stref. Interesy ubezpieczeniowe wszystkich niemieckich przedsiębiorstw ubezpiecz. w Zagłębiu Saary przejęły z ważnością od 1. 10. 1947 r. towarzystwa francuskie.

Zaopatrzenie w tłuszcz ludności niemieckiej zapowiada się najgorzej w strefach zachodnich. Podczas gdy strefa radziecka ma możliwości zabezpieczenia swej produkcji margaryny ze żniw roślin oleistych, niedobór w tym względzie w żniwach stref zachodnich zmusił je do importu olejów z Norwegii, Japonii, a szczególnie około 150 tys. ton kopry z Filipinów.

Kontrolę cen przeprowadza się systematycznie we wszystkich strefach. Dane za pierwszy i drugi kwartał ubiegłego roku wykazują, że na ogólną liczbę ludności trzech stref (radzieckiej, amerykańskiej i brytyjskiej) 56,8

mil., wykryto 154 tys. przestępstw cen-
nikowych a wystawiono 74 tys. naka-
zów karnych, które przyniosły wpły-
wów prawie 25 mil. mar.

Targi w r. 1948 w Niemczech odbędą się w Lipsku i Hanowerze. Władze radzieckie udzieliły zezwolenia na wiosenne Targi Lipskie na czas od 2—7 marca br.; Targi w Hanowerze, jedyne w obrębie stref zachodnich, mają się odbyć w czasie od 22. 5. do 5. 6.

Badania nad gospodarczością podejmuje na nowo znana sprzed ostatniej wojny instytucja „Kuratorium für Wirtschaftlichkeit”. Władze okupacyjne zezwoliły na podjęcie przez tę instytucję swej działalności badawczej na terenie Berlina.

Wykaz norm technicznych opracowuje niemiecki Wydział Normalizacyjny (DNA), który w r. 1946 podjął na nowo swoją działalność na podstawie zezwolenia Rady Kontrolnej. Lista norm ma się ukazać z początkiem bież. roku i zawierać 10.000 norm z dziedziny budownictwa, górnictwa, chemii, kolejnictwa, elektrotechniki, rolnictwa, włókiennictwa itd.

Projekt kanału Łaba — Morze Północne odżył na nowo w Niemczech. Historia tego projektu sięga wieku XIX. W roku 1920 powstało nawet specjalne towarzystwo akcyjne dla zrealizowania tego projektu. Później zarzucony, projekt ten obecnie znowu

wypłynął. Według niego kanał miałby połączyć Łabę z morzem na prostej linii pomiędzy Wittemberge a Wismar. Kanał skróciłby drogę z Magdeburga do Morza z 460 km na 244 km.

Zagadnienie plac staje się w Niemczech naglące wobec coraz częstszych żądań stawianych władzom okupacyjnym o zniesienie granicy plac i umożliwienie ich rewizji. W brytyjskiej strefie gwarectwa wniosły o zniesienie zarządzenia Rady Kontrolnej o granicy plac i umożliwienie rewizji taryf. Przeważają jednak u władz tendencje do wyrównywania jedynie niesłuszności w placach, i to w dziedzinach, gdzie wyrównania takie uzasadniają specjalne warunki pracy. Tak więc podwyższono place o 20% w przemyśle budowlanym, wysuwa się też dalsze grupy pracowników, których place należałoby zrewidować, i to w przedsiębiorstwach publicznych, przemyśle włókienniczym, chemicznym, drzewnym. Premie za wydajność, akordy progresywne mają na celu zainteresowanie pracownika w powiększeniu produkcji. Ostrożność w rewizji plac poddyktowana jest przeświadczeniem, że jakkolwiek podwyżka ogólna, względnie ominięcie granicy plac przez stosowanie plac w naturaliach, zawiera tendencje inflacyjne. Zmiany w polityce plac przedsięwzięte w Niemczech po ewentualnej reformie waluty także wymagać będą ostrożności i uwarunkowane będą wzrostem produkcji.

Witold Pawlikowski

ŻYCIE KULTURALNE

Walka hitleryzmu z religią znalazła ciekawe oświetlenie w świeżo wydanej w Berlinie pt. „Kirchenkampf” książce Waltera Conrada, który piastował w okresie do lutego 1934 urząd referenta spraw kościelnych w m. nisterstwie spraw wewnętrznych i dzięki temu

świadectwo jego posiadać może charakter w dużym stopniu dokumentarny. Książka Conrada stanowi nowe potwierdzenie faktu, że dopóki Hitler wierzył w to, iż uda mu się Kościoły zaprząć do rydwanu swej polityki, walka toczyła się nie tyle przeciw Ko-